

PRÆDIKEN

Søndag seksagesima, den 7. februar 2021 kl. 9.30 i Dannemare kirke og kl. 11.00 i Kappel kirke

Salmer:

DDS nr. 156 Guds rige lignes ved et frø

DDS nr. 773 Bliv hos os, når dagen hælder

Ved Henrik Gade Jensen

Jesus gav sig igen til at undervise nede ved søen. Og en meget stor skare flokkedes om ham, så han måtte gå om bord og sætte sig i en båd ude på søen, mens hele skaren stod på bredden inde på land. Og han lærte dem meget i lignelser, og i sin undervisning sagde han til dem: »Hør her! En sædemand gik ud for at så. Og da han såede, faldt noget på vejen, og fuglene kom og åd det op. Noget faldt på klippegrund, hvor der ikke var ret meget jord, og det kom straks op, fordi der kun var et tyndt lag jord; og da solen kom højt på himlen, blev det svedet, og det visnede, fordi det ikke havde rod. Noget faldt mellem tidsler, og tidslerne voksede op og kvalte det, så det ikke gav udbytte. Men noget faldt i god jord og gav udbytte; det voksede op og groede, og noget bar tredive og noget tres og noget hundrede fold.« Og han sagde: »Den, der har ører at høre med, skal høre!« Da han var blevet alene med sine ledsagere og de tolv, spurgte de ham om lignelserne. Og han svarede dem: »Til jer er Guds riges hemmelighed givet, men til dem udenfor kommer alt i lignelser, for at de skal se og se, men intet forstå, de skal høre og høre, men intet fatte, for at de ikke skal vende om og få tilgivelse. Og han sagde til dem: »Forstår I ikke denne lignelse? Hvordan skal I så kunne forstå de andre lignelser? Sædemanden sår ordet. Med dem på vejen, hvor ordet sås, er det sådan, at når de har hørt det, kommer Satan straks og tager det ord bort, der er sået i dem. De, der bliver sået på klippegrund, er dem, der straks tager imod ordet med glæde, når de har hørt det; men de har ikke rod i sig, de holder kun ud en tid, så når der kommer trængsler eller forfølgelse på grund af ordet, falder de straks fra. Andre er dem, der bliver sået mellem tidslerne; det er dem, som har hørt ordet, men denne verdens bekymringer og rigdommens blændværk og lyst til alt muligt andet kommer til og kvæler ordet, så det ikke bærer frugt. Men de, der bliver sået i den gode jord, det er dem, der hører ordet og tager imod det og bærer frugt, tredive og tres og hundrede fold.« [Markusevangeliet 4,1-20](#)

Der skal være en grobund, før noget kan vokse.

Det kender vi alle sammen. Derfor skal der nogle gange gødes.

Omvendt er det ikke nok med god jord, hvis ikke der kommer korn i den, der kan vokse og give fold.

Det gælder også i den menneskelige verden:

Ord og ideer nytter ikke meget, hvis omstændighederne ikke er der for at modtage dem.

Omvendt kan forholdene i samfund og kultur være søgende og angående efter nye ideer, men formuleres de ikke, forbliver alt ved det samme.

Men når nye og friske ideer kommer til og det for menneskene er som at få sat ord på det, de søger, så udløser ideerne og ordene et vokseværk og stor virkning.

X

Det er det vi ser i menneskehedens historie.

Rigtige ideer, der bygger på understøttede og velbegrundede teorier, behøver ikke at få nogen særlig betydning. Videnskaben bestemmer ikke samfundet. En sand ide har ingen kraft, som filosofen Spinoza sagde.

Omvendt kan – hvad vi i dag betragter som gale ideer og vanvittige konspirationsteorier – få stor indflydelse og befæste mange sjæle og påvirke den offentlige mening og demokratiske valg.

X

Vi ser det i denne tid med corona-pandemi.

Der foregår hele tiden en vekselvirkning, måske ligefrem en konflikt, mellem de faglige, videnskabeligt underbyggede og faktabaserede teorier, og så regering og folketing.

I snart et år har vi set pressemøder fra Statsministeriet, hvor der typisk er en nogle ministre, hvis opgave er at træffe beslutninger, og så en række

fagfolk, hvis opgave er på bedst muligt vidensgrundlag at vejlede og rådgive.

Og der har løbende været kritik og debat om nu regeringen handlede i overensstemmelse med eller i konflikt med sagkundskaben.

Sådan vil det altid være.

X

I en krise-situation vil jordbunden være moden til accept af forholdsregler, som vi aldrig ville finde i orden i roligere tider.

Hvis en Jens Otto Krag, Poul Schlüter eller Poul Nyrup Rasmussen ud i det blå havde foreslået at lukke Danmark ned, med forsamlingsforbud og butikslukninger, ja, så var der jo blevet revolution.

Grobunden er der i dag, fordi vi med rette frygter pandemien. Og derfor klogt respekterer de forholdsregler, som udstikkes fra myndighederne.

X

Mennesker kan udholde mange begrænsninger, smerter og afsavn, hvis blot de opfattes som nødvendige og uafvendelige.

Tænk på i krig og ulykker, hvor meget mennesker kan klare! Som de dyr, vi også er, har vi en kolossal selvopholdelsesdrift og vilje til overlevelse.

Omvendt, i rolige tider, kan der rejse sig folkestemninger over beskedne forbud. Når vi har det godt, er smertegrænsen ekstrem lav, og tolerancetærsklen i jordhøjde.

X

Alt sammen for at illustrere dagens tekst, som handler om, hvor forskelligt ord kan siges og modtages.

Og Jesus indretter sit budskab efter tilhørerne.

For som han siger til sine disciple: Til jer kan jeg tale direkte, I forstår det, I kender til Guds rige.

Men til alle de menneskeskarer, som Jesus mødte på sin vej gennem Galilea og Judæa, måtte han tale indirekte, i lignelser, lidt bagvendt, for at udvikle deres ører til at høre og deres øjne til at se.

For mennesker kan ikke "bare" høre og se.

Vi skal også vide, hvad vi skal se.

Når min kone Agnete peger og siger: ”Se, derude i haven!”, så kigger jeg ud, og ser bare træer og buske og fugle der flyver rundt. Men Agnete ser dén rødkælk eller dén stilits og dén lille søde sumpmejse, og kan se om det er hun eller han, der sidder i hækken eller søger frø på terrassen. I går så hun – for første gang – en skovsneppe i haven. Jeg ser bare fugle, der flyver i flok.

x

Man skal vide, hvad man skal høre og hvad man skal se!

Derfor fortæller Jesus i lignelser, for ad den vej at få åbnet ørerne og sindet for budskabet.

Måske er Jesus også blevet lidt frygtsom.

Historien om sædemanden findes også i Matthæus- og Lukas-evangeliet, men hos Markus kommer den lige efter, at han har fået en gevaldig overhaling af det religiøse politi, de skriftkloge. De beskyldte Jesus for at være besat af Beelzebul og det var ved Satans hjælp, at han uddrev onde ånder.

Hvem passer så ikke lidt på?

Derfor den lange historie og forklaring om sædemanden med pointen om, at vi ikke bare kan forkynde Guds ord og rige til alt og alle, med spredehagl, på klippe og mellem tidsler og i god jord.

Vi må tage hensyn til jordbunden, modtageren, tilhøreren.

Disciplene, der kender Jesus, kan få det i direkte tale, men andre får det drypvist, i forklædt tale, der skal tydes og tolkes.

Vi skal selv altid prøve at være den gode jord, der kan modtage Guds ord.

Det betyder, at være åben og lytte, være beredt og slå øjnene op, og at rette vores sind og sanser mod at kunne modtage budskabet.

Vi skal ikke være en klippegrund, hård og uimodtagelig.

Paulus sagde, at denne verdens kloge hoveder har Gud gjort til dårskab. ”De vises visdom vil jeg ødelægge, de kloges klogskab vil jeg tilintetgøre.”

Det betyder også, at det ikke er med vores fornuft og kloge hoveder, at vi kommer til tro eller lytter til Jesu budskab. Fornuften ville ikke acceptere tro, eller tro på noget, som ikke kan forstås.

I vores salmebog nævnes ordet "fornuft" i otte salmer, alle sammen negativt, som vildleder frem for vejleder.

"Så kan og ej med vor fornuft, vi Herrens vej opdage," skriver Grundtvig (DDS nr. 18)

"O Gud, fornuften fatter ej, dit forsyns skjulte nåde," skriver Brorson (DDS nr. 19)

"Vor fornuft har aldrig givet, lys og livet," (DDS nr. 619), lyder et gammelt vægtervers

*"Mine veje jeg ej kan,
som jeg gerne ville, kende,
du, o Gud, kan ene vende
min fornuft og min forstand,"*, skriver Kingo i Rind nu op i Jesu navn (DDS nr. 739)

Og Kingo rimer også (DDS nr. 741) *"fornuftens mørk"* med *"den fæle Helved-ørk"*, og Jesu hjerte skal oplyse og så alle trolde kyse.

Altså, fornuften er klippegrund eller tidslerne, hvor ordet ikke kan få fæste.

Derfor siger Martin Luther også: "Jeg tror, at jeg ikke ved egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus min Herre".

Derfor skal vi lære at lytte, lære at høre, og idet hele taget øve vore sanser i nærvær for hinanden, føle og mærke og være tro mod hvad vi på den måde sanser og erfarer.

Vi skal ikke være et tidselgemyt, der kvæler eller ignorerer hvad der bliver sagt til os.

Vi skal ikke være som en sten, hvor al tale preller af.

Vi skal kunne lytte, høre, se, mærke, føle, dufte og smage og på den måde være tæt på den gudsskabte natur, tæt på vore medmennesker og tæt på Guds tale til os.

AMEN